

# KURSPLAN – Asia Unlocked // Språk, Kultur, Reise og Mat

Møre folkehøgskule – Skuleåret 2027/2028

(Forslag – i tråd med ny folkehøgskulelov og forskrift)

---

## 1. Kursbeskriving

**Asia Unlocked // Språk, Kultur, Reise og Mat** er eit heilårskurs som tek deg med inn i dei store kulturane i Aust-Asia. Kurset har **hovudfokus på Japan og Kina**, men med ein **fleksibel og fagleg open modell** som gjer at linja også kan integrere **Sør-Korea, Taiwan og andre austasiatiske land** dersom politiske forhold, tryggleik, marknadsutvikling eller pedagogiske vurderingar tilseier det.

Eleven får lære:

- grunnleggjande japansk og kinesisk
- kultur, historie, mat og kvardagsliv
- anime/manga, spel, film og moderne popkultur
- berekraftig og etisk reiseliv
- planlegging og gjennomføring av reiser

Studieturen går **normalt til Japan og Kina**, men kan etter vurdering flyttast heilt eller delvis til **Sør-Korea eller Taiwan** for å sikre fagleg kvalitet, tryggleik og relevans.

Målgruppa er elevar i alderen 18–20 år som ønskjer å forstå verda betre, utforske nye kulturar og få internasjonal kompetanse.

---

## 2. Formål – forankring i ny folkehøgskulelov (2025)

Kursplanen byggjer på **formålsparagrafen i den nye folkehøgskulelova (2025)**, som slår fast at folkehøgskulen skal:

- gi **allmenndanning og utvikle heile mennesket**
- fremje **demokratiforståing, medverknad og samfunnsansvar**
- gi rom for **kulturmøte, refleksjon og danning**
- bruke **internatet som ein integrert læringsarena**
- bidra til **internasjonal forståing og berekraftig utvikling**

**Asia Unlocked** støttar dette ved å:

- gi innsikt i kultur, historie, språk og samfunn i Aust-Asia
- trene elevane i kritisk kulturforståing og respektfull reising
- utvikle elevane sin kompetanse til å manøvrere i ei global verd
- skape forståing for politiske, kulturelle og økonomiske forhold i regionen

- gi erfaring med å samarbeide, reflektere og ta ansvar i fellesskap

Den geografiske fleksibiliteten gjør at linja kan vere fagleg relevant over tid og tilpassa endringar i verda.

---

### 3. Læringsmål

#### a) Språk

Eleven skal:

- lære grunnleggande frasar på japansk og kinesisk
- forstå enkel uttale, høflegheitsformer og sentrale uttrykk
- kunne bruke enkle ord og frasar under studieturane
- få innsikt i språkstruktur og skriftsystem (hiragana/katakana, pinyin/teikn)

Ved behov kan det givast **innføring i koreansk språk og skrift (Hangul)**.

---

#### b) Kulturforståing

Eleven skal kunne:

- gjere greie for hovudtrekk ved kultur, historie, religion, høflegheit og samfunn i **Japan og Kina**
  - forstå sentrale kulturomgrep som ansikt, respekt, hierarki, fellesskap
  - møte nye kulturar med openheit, nysgjerrigheit og refleksjon
  - samanlikne forskjellar og likskapar mellom land i Aust-Asia (inkl. Sør-Korea og Taiwan)
- 

#### c) Mat og kvardagsliv

Eleven skal:

- lage enkle asiatiske rettar (ramen, wok, dumplings, gyoza, japanske curry-retter m.m.)
  - kjenne til matkultur, råvarekunnskap og bordskikk
  - forstå kosthaldets kulturelle rolle i regionen
- 

#### d) Populærkultur, media og samfunn

Eleven skal:

- få innsikt i anime, manga, K-pop, drama, film og moderne ungdomskultur
- lære om teknologi, innovasjon, arbeid, utdanning og kvardagsliv
- reflektere rundt identitet, media, sensur, politikk og demokrati i regionen

---

## e) Reise, tryggleik og berekraft

Eleven skal:

- lære å planleggje ein reise med budsjett, transport og aktivitetar
- vise forståing for etikk og ansvar som reisande
- vurderer korleis reiseliv påverkar samfunn, økonomi og kultur
- setje eigne val inn i ein global og berekraftig samanheng

---

## 4. Innhald i kurset

### 1. Språkinnføring

- Japansk eller kinesisk som hovudspor
- Grunnleggande uttale, teikn/skriftsystem, uttrykk og situasjonssamtalar
- Enkle dialogar og praktiske språkøvingar

**Valfritt tillegg:** Innføring i koreansk (Hangul) eller taiwansk kultur/språk ved behov.

---

### 2. Kultur og historie

- Japansk kultur: samurai, shintoisme, buddhisme, popkultur
- Kinesisk kultur: keisarrike, filosofi (konfutsianisme, daoisme), kulturrevolusjon, moderne Kina
- Samfunnstema: arbeidsliv, utdanning, kollektivism, identitet

Dersom fagleg relevant: tema frå **Sør-Korea (K-pop, design, mat, spelindustri)** og **Taiwan (demokrati, identitet, kultur)**.

---

### 3. Matkultur

- Matlagingskveldar med japansk, kinesisk og mogleg koreansk mat
- Marknadsbesøk (i Noreg og på studietur)
- Samtalar om mat som kultur, identitet og politikk

---

### 4. Populærkultur og media

- Anime, manga, film, drama, spel
- Analyse av mediebruk i Asia versus Noreg
- Kulturelle uttrykk som inngang til samtale om samfunnsverdiar

---

## 5. Reiseplanlegging og internasjonal kompetanse

- Geografi, transport, kollektivsystem
- Sikkerhetsrutinar, kulturkoder og sosial åtferd
- Budsjett, planlegging, gruppereiser, praktisk organisering

---

## 6. Escape Møre – felles utanlandstur

- Ei veke i oktober/november med heile skulen
- Fokus på fellesskap, kultur, aktivitet og refleksjon
- Opplæring i reiseetikk og tverrkulturell forståing

---

## 7. Studietur til Aust-Asia (3–4 veker)

**Normal modell:** Japan + Kina

**Alternativ modell:** Japan + Sør-Korea, eller Kina + Taiwan, eller eitt fokusland (t.d. Japan), avhengig av\*\*

- tryggleikssituasjon
- politiske forhold
- reiseråd
- pedagogisk relevans
- marknadstrender
- samarbeidspartnarar

**Dette skal vurderast før kvar skoleår.**

Mulige aktivitetar på turen:

### Japan:

- Storbykultur: Tokyo/Osaka/Kyoto
- Tempel, historiske stadar, anime-distrikt
- Teknologi, matmarknader, transport

### Kina:

- Byar som Beijing, Shanghai eller tilsvarende
- Historiske og kulturelle monument
- Lokal mat og marknadsliv

### Sør-Korea:

- Seoul: K-pop, streetfood, media, historie
- Busan: kystkultur og mat

#### **Taiwan:**

- Taipei: marknader, kultur, streetfood
- Demokrati og samfunnsliv

Refleksjon, loggar og kulturarbeid inngår som del av turen.

---

### **5. Pedagogiske prinsipp**

- **Erfaringslæring:** Læring skjer i møte med mat, språk, film og reelle kulturmøte.
  - **Dialog og refleksjon:** Individ og gruppe deler erfaringar og perspektiv.
  - **Elevmedverknad:** Elevane påvirkar temakveldar, miniprojekt og delar av turprogram.
  - **Internatpedagogikk:** Fellesskap, ansvar og kvardagsliv på internatet er del av opplæringa.
  - **Kulturell respekt:** Trening i å møte andre kulturar med openheit og trygg identitet.
- 

### **6. Organisering av skuleåret**

- 33 veker totalt
- 12–18 timar linjefag pr. veke
- 5–10 timar fellesfag, valfag og internatliv
- Escape Møre: 1 veke
- Studietur Aust-Asia: 3–4 veker

**Merk:** Studieturen kan flyttast mellom Japan, Kina, Sør-Korea eller Taiwan etter årleg vurdering.

---

### **7. Berekraft og samfunnsansvar**

Kurset arbeider aktivt med FN sine berekraftsmål:

- **Mål 3:** Helse og livskvalitet (mat, identitet, kultur)
- **Mål 4:** God utdanning (global kompetanse)
- **Mål 10:** Mindre ulikskap (global ulikskap og kulturforskjellar)
- **Mål 12:** Ansvarleg forbruk (reise, mat, plast, transport)

Refleksjon før, under og etter reise er del av læringsprosessen.

---

## 8. Vurdering og dokumentasjon

- Løpande munnleg vurdering
- Individuelle samtalar
- Refleksjonsnotat og kulturdagbøker
- Ingen karakterar

Elevane får **attest** ved fullført kurs i tråd med forskrifta.

---

## 9. Krav til deltaking

- Aktiv deltaking i undervisning, kulturaktivitetar og internativ
  - Deltaking på Escape Møre
  - Deltaking på studietur til Aust-Asia, eller godkjent unntak ved særlege grunnar
  - Bidrag til fellesskap og tryggleik
- 

## 10. Tilrettelegging

- Tilpassa språkoppgåver
  - Alternativt kulturinnhald ved behov
  - Individuell oppfølging ved sosiale eller helserelaterte utfordringar
  - Tilpassa aktivitetar på tur
- 

## 11. Risiko- og tryggleiksarbeid

- Årleg risikovurdering av alle reisemål
- Beredskapsplan for byferdsel, transport, mat, tryggleik og kommunikasjon
- Opplæring i trygg åtfærd i storbyar
- Plan for mattryggleik og allergiomsyn
- Ekstra tryggleikstiltak ved endra geopolitisk situasjon